

[Juil-Madsen.]

givningen over det private pantebrevsmarked, at skabe bedre muligheder for, at låntagerne kan overskue de vilkår, der gælder på markedet, og at hindre åger og andre urimeligheder — er det konservative folkeparti naturligvis helt enig med forslagsstillerne. Kan vi over en lovgivning hindre ågerrenter og urimelige vilkår i det hele taget, kan vi gøre det besværligt eller umuligt for smarte og hensynsløse pengeudlånere at manipulere med pantebreve og udnytte godtroende klienter, ja, så er vi da parate til at medvirke. Spørgsmålet er blot, om det forslag, der er til behandling, når det kommer til stykket, opfylder sin egen målsætning.

På et meget væsentligt område, nemlig gæld sikret mod håndpant i ejerpantebreve eller skadesløsbreve, giver forslaget således ingen retningslinjer, men henviser til udvalgsarbejdet. Men det skal klart erkendes, at netop dette område er særdeles ømtåligt.

Må jeg om selve lovforslaget sige, at der set med mine øjne er fornuftige elementer i forslaget, men at selve forankringen af den bærende konstruktion i forslaget måske forekommer at være mindre solid.

Lad mig tage det gode først. Forslaget om at begrænse løbetiden for pantebreve udstedt i fast ejendom i forbindelse med omsætning til 20 år og for øvrige pantebreve til 10 år og forslaget om, at lånet som hovedregel løbende forrentes og afdrages med lige store månedlige, halvårslige eller helårslige ydelser, er da bestemmelser, der er opsparringsfremmende og i pagt med den i foråret vedtagne realkreditlov. Jeg er af den opfattelse, at selv om man kan diskutere, om det skal være 15 eller 20 år, så er der her en god ting at forhandle om.

Det grundlæggende element i lovforslagene er vel imidlertid forslaget om, at anmeldelse til tinglysning af private pantebreve i faste ejendomme skal være bilagt et ejendomsskema med oplysning om gældsdocumentets renteforhold, afdragsforhold, pantets sikkerhed og vel også kursværdi m. v. Indførelsen af et sådant ejendomsskema, hvis det er praktisk muligt, kan sikkert på mange områder være værdifuldt. Det kan give anledning til en fornuftig statistik på dette område, det kan give anledning til,

at både køber og sælger bedre kan overskue pantets værdi, og det kan navnlig i forbindelse med handel med pantebreve være med til at hindre, at de såkaldte skæg pantebreve kan oprettes. Rent principielt må jeg altså sige, at denne tanke om ejendomsskemaet ikke på nogen måde er mig fremmed.

Med hensyn til en anden meget væsentlig paragraf i lovforslaget om udlån mod pant i fast ejendom, nemlig § 3, der tilsigter at bestemme, at ingen gyldigt kan forpligtige sig til at betale en rente, der overstiger, hvad der er rimeligt under hensyn til det almindelige renteniveau, afdrags- og opsigelsesvilkår m. v., må man vel sige, at der stilles en overordentlig vanskelig opgave til dem, der skal fastsætte dette renteniveau.

Som justitsministeren allerede har sagt i sin redegørelse for et øjeblik siden, er det nødvendigt, at der på pantebrevsmarkedet er et særdeles fleksibelt renteniveau, og det er nødvendigt, at dette renteniveau underkaster sig de betingelser, der er gældende på markedet på det tidspunkt, hvor pantebrevet oprettes. Derfor ønsker forslagsstilleren også, at der skal være et nævn på 3 medlemmer bestående af fondsbørsvekslerere og repræsentanter for banker og sparekasser, og at dette nævn skal være vejledende for domstolene. Også på dette område må det nok være klogt at vente på de betænkninger, som justitsministeren har omtalt, og som skulle komme først i det nye år. Der siges ikke i denne bestemmelse noget om, hvorvidt renten kan nedsættes med tilbagevirkende kraft. Det må vel i det hele taget erkendes, at der i forbindelse med denne meget vigtige paragraf er mange ting at undersøge, og at det grundlag, hvorpå paragraffen nu er opstillet, måske er lige spinkelt nok.

Efter min opfattelse vil hverken denne paragraf eller andre paragraffer kunne underkastes den rette bedømmelse, før vi kender resultatet af de overvejelser, der finder sted i det ågerudvalg, som justitsministeren har omtalt. Det blev nedsat i juni 1968 med den opgave at fremkomme med en vurdering af strafferetlige og civilretlige regler vedrørende åger og eventuelt stille forslag om ændrede regler. Ved skrivelse af 28. oktober 1968 blev udvalget yderligere anmodet om at overveje problemer vedrørende transaktioner med pantebreve, og det er